

De gebeten hond: hoe je hond een mentaal trauma kan oplopen na een conflict

Als je als hond een soortgenoot tegenkomt, is dat niet per definitie een positieve gebeurtenis. Soms gaat het mis en wordt er gebeten. Afgezien van een wond, kan daarna soms een mentaal trauma ontstaan. Om erachter te komen waarom dat een probleem kan zijn en wat je er dan aan kunt doen, duiken we de psychologie van de hond in.

Trauma

Trauma is een verwarrende term. Een arts noemt een lichamelijke verwonding een trauma, voor de psycholoog of de gedragsdeskundige is een trauma een beschadiging van het mentale systeem door een indrukwekkende gebeurtenis. In dit artikel gaat het over het psychologisch trauma, opgelopen binnen een hond-hond relatie. Hond bijt hond dus. Niet alle bijtincidenten leiden tot grote wonden, en ook niet tot grote psychologische trauma's, maar het kan goed misgaan. Claudia Vinke, gedragsbioloog bij de Gedragskliniek voor Dieren van de faculteit Diergeneeskunde legt uit. "De grootste kans op een mentaal trauma na een beet heeft een jonge hond tot 1 jaar oud. Een jonge hond is de wereld aan het verkennen, aan het aftasten hoe alles werkt en zijn karakter aan het vormen. Als een pup in die levensfase flink wordt gebeten of aangevallen, kan dat in zijn latere leven gevolgen hebben."

Van angst naar killergedrag

Het is voor de gemiddelde hondeneigenaar misschien niet altijd gemakkelijk om een mentaal trauma te herkennen, mede omdat het zich pas op een later tijdstip kan manifesteren. Of omdat afwijkend gedrag in het begin niet herkend wordt als afwijkend, maar wordt afgedaan als 'normaal hondengedrag' of 'pubergedrag'. Maar hoe weet je dan wanneer je te maken hebt met een getraumatiseerde hond?

Claudia: "De weg van het bijtincident naar een trauma kan verschillende stadia doorlopen. In het begin kan de gebeten hond angstig zijn, meestal voor een bepaald soort hond, sterk lijkend op het type hond, die heeft aangevallen. Deze angst kan in een latere fase overgaan in agressie. Dat kan eerst nog een verdedigende vorm van agressie zijn. Op termijn kan de hond naadloos doorschieten naar offensief (aanvallend) agressief gedrag. Ook kan hij op meer typen honden gaan reageren.

In de ernstigste vorm vertoont een getraumatiseerde hond een op predatiegedrag lijkende vorm van agressie; gedrag dat gericht is op het doden van een prooidier. Dit heet ook wel 'killer'-agressie. Dat klinkt gevaarlijk en dat is het ook zeker. Een hond met deze vorm van agressie scant zijn omgeving actief op potentiële slachtoffers, besluip vaak en stormt vervolgens van lange afstand op zijn slachtoffer af om hem aan te vallen. Het bijtgedrag is dan meestal geen kort hapje, maar de prooi wordt hard geschud en gescheurd. Zo'n aanval kan, zeker voor een kleine hond, fataal aflopen.

Deze vorm van agressie is echt absoluut geen normale vorm van hond-hond agressie. Het is dan ook absolute noodzaak om traumavorming bij honden te (h)erkennen en zo vroeg als mogelijk te behandelen.

Herconditionering

De oplossing voor de getraumatiseerde hond ligt in het omzetten van de negatieve associatie met andere honden naar iets positiefs. Dit is bepaald niet eenvoudig en het vergt een lange adem van zowel hond als baas, maar het is niet onmogelijk.

Claudia: "Dit zijn geen dingen die je als hondenbaasje even alleen doet. Bij de Gedragskliniek adviseren we de eigenaar om een hond met een trauma in een in scene gezette omgeving te trainen. Daar wordt hij op een bepaalde afstand geconfronteerd met een andere hond, precies op een afstand waarop hij niet reageert. Bij goed gedrag kun je de hond belonen met spel of iets lekkers. Daarna ga je stapje voor stapje dichterbij en het proces herhalen. Dit trainen gaat door totdat de getraumatiseerde hond het tegenkomen van een andere hond met een beloning associeert en niet meer agressief wordt. Uiteraard gebruiken we bij dit leertraject voor de veiligheid een muilkorf."

Combinatietraject

"In ernstige gevallen ondersteunen wij de therapie met medicatie. Bij de Gedragskliniek gaan we daar uiterst zorgvuldig mee om. We schrijven medicatie alleen voor als het echt niet anders kan en altijd in combinatie met een gedragstherapeutisch traject. Elke individuele hond krijgt een eigen, op maat gemaakt behandelplan met daarin een deel gedragstherapie en een deel medicatie. Die medicatie bestaat dan uit een agressie- en angstonderdrukker, en met nadruk géén kalmeringsmiddelen, omdat dat het leerproces belemmert.

De Gedragskliniek is gespecialiseerd in dit soort combinatietrajecten bij complexe gedragsproblemen. Als baasje van een hond die je verdenkt van een trauma, kun je je altijd laten doorverwijzen door je eigen dierenarts. Daarbij geldt, net als bij vrijwel alles: hoe eerder je erbij bent hoe beter. Hoe langer je wacht, hoe verder het trauma bij de hond doordringt. Wacht dus niet, als je bij je hond angst bespeurt naar honden in zijn algemeenheid, of bepaalde honden, en

ga ermee naar de dierenarts. Dat is eigenlijk zelfs al aan te raden direct nadat jouw pup is aangevallen door een andere hond. Je kunt dan veel leed voor je eigen, maar zeker ook voor andermans hond besparen. Bovendien vergroot je de maatschappelijke veiligheid. Neem hem dus heel serieus, die gebeten hond.”

Voor de redactie

Wilt u meer weten over gedragsproblemen bij honden of wilt u een interview aanvragen met Claudia Vinke van de Gedragskliniek voor Dieren, neemt u dan contact op met de afdeling Communicatie & Marketing van de faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht. Tel.: 030 – 253 4722, e-mail: animail@uu.nl.

Meer informatie over de zorg die geboden wordt door het Academisch Dierenziekenhuis van de Universiteit Utrecht, vindt u op www.diergeneeskunde.nl

